

JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN

DELREDOVISNING HBTQ-STRATEGISK MYNDIGHET 2019

Delredovisning av 2019 års genomförande av uppdraget strategisk myndighet för HBTQ-personers lika rättigheter och möjligheter

Jämställdhetsmyndigheten

Göteborg,
Delrapport 22 februari 2019
Rapport 2020:2

Dnr: 2019/39 1.1-8

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Ellen Thorell
Telefon 031-392 90 58

INNEHÅLL

OM RAPPORTEN	4
1. JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS UPPDRAG	5
1.1. Uppdrag att vara HBTQ-strategisk myndighet.....	5
1.1.1. Lika rättigheter och möjligheter	6
1.2. Redovisning av uppdrag.....	6
1.2.1. Tidigare redovisning för verksamhetsåret 2018	6
2. UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE	7
2.1. Planerade insatser 2020	7
2.1.1. Förbättrade rutiner och särskilda åtgärder	7
2.2. Genomförda insatser 2019	8
2.2.1. Samverkan	8
2.2.2. Kompetenshöjande insatser.....	8
2.2.3. Analys och stödverksamhet.....	8
3. REDOVISNING AV MEDEL.....	10
3.1. Budgetåret 2019.....	10

OM RAPPORTEN

Regeringen beslutade den 28 juni 2018 att Jämställdhetsmyndigheten ska vara en av flera strategiska myndigheter med uppdrag att i sin verksamhet främja HBTQ-personers lika rättigheter och möjligheter (Ku2018/01458/DISK).

Myndigheten ska redovisa planerade insatser och resultatet av vidtagna insatser inom ramen för detta uppdrag samt lämna en ekonomisk redovisning av använda medel till Kulturdepartementet (med kopia till Socialdepartementet) senast den 22 februari 2020.

1. JÄMSTÄLLDHETSMYNDIGHETENS UPPDRAG

Delredovisningen beskriver planerade och genomförda insatser under 2019 inom det särskilda regeringsuppdraget som Jämställdhetsmyndigheten har mellan 2018–2021, med syfte att främja HBTQ-personers rättigheter och möjligheter.

1.1. UPPDRAG ATT VARA HBTQ-STRATEGISK MYNDIGHET

Jämställdhetsmyndigheten fick i juni 2018 i uppdrag att vara strategisk myndighet för HBTQ-personers lika rättigheter och möjligheter.¹ Det innebär att myndigheten, tillsammans med de sju andra HBTQ-strategiska myndigheterna², har i uppdrag att i sin verksamhet främja HBTQ-personers lika rättigheter och möjligheter.

I uppdraget ingår att identifiera och redovisa de utvecklingsbehov, mål och aktiviteter som myndigheten avser att vidta 2018–2020. Myndigheten ska i genomförandet av uppdraget föra dialog med, och vid behov genomföra insatser tillsammans med, övriga HBTQ-strategiska myndigheter. Myndigheten bör även inhämta kunskap och erfarenhet från andra aktörer som besitter kunskap inom området, såsom olika organisationer som företräder HBTQ-personers rättigheter.

I regleringsbrev för 2020 fick Jämställdhetsmyndigheten förlängt uppdrag, med slutredovisning 2021-03-13. Denna rapport blir därför en delredovisning av uppdraget.

¹ Ku2018/01458/DISK

² Diskrimineringsombudsmannen, Folkhälsomyndigheten, Kulturrådet, Migrationsverket, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Skolverket och Socialstyrelsen.

1.1.1. Lika rättigheter och möjligheter

Betydande utmaningar kvarstår för HBTQ-personers rättigheter, både i världen och i Sverige. HBTQ-personer riskerar att utsättas för hatbrott och diskriminering, en livssituation som är oförenlig med de mänskliga rättigheterna.³ Gradvisa förbättringar har dock åstadkommit på senare tid ifråga om att motverka diskriminering utifrån sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck. Utvecklingen har skett dels i form av legala reformer och dels genom strategiskt arbete.

Uppdraget till Jämställdhetsmyndigheten, och övriga strategiska myndigheter, tar sin utgångspunkt i regeringens strategi från 2014 för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Strategin utgör ett ramverk för långsiktigt och resultatutrett arbete med syfte att stärka HBTQ-personers situation i Sverige, som komplement till förstärkning av formella rättigheter genom lagstiftande insatser. Åtgärder som pekas ut i strategin är framförallt ökad kunskap och kompetens om HBTQ-personers levnadsvillkor och på vilka sätt normativa föreställningar kan utgöra hinder för HBTQ-personer att ha samma förutsättningar i samhället som majoritetsbefolkningen.

Jämställdhetsmyndigheten tar i HBTQ-uppdraget avstamp från regeringens strategi, men har även format sitt arbete utifrån omvärldsbevakning samt internt utpekade behov av kompetensutveckling och förändrade rutiner.

1.2. REDOVISNING AV UPPDRAG

Jämställdhetsmyndigheten ska redovisa planerade insatser och resultatet av vidtagna insatser inom ramen för detta uppdrag, samt lämna en ekonomisk redovisning av använda medel till Kulturdepartementet (med kopia till Socialdepartementet) senast den 22 februari 2020.

1.2.1. Tidigare redovisning för verksamhetsåret 2018

Delredovisningen från 2019 identifierade utvecklingsbehov för Jämställdhetsmyndigheten inom ramarna för HBTQ-uppdraget. Rapporten lyfte framförallt behov av att utveckla arbetet med transinkluderande jämställdhetsarbete, både internt genom kompetensutveckling och externt genom myndighetens ordinarie stöd i jämställdhetsfrågor till andra aktörer.

³ Exempelvis hänvisar Europarådet till artikel 14 (förbud mot diskriminering), artikel 2 (rätt till liv) samt artikel 3 (förbud mot tortyr) i Europakonventionen för mänskliga rättigheter som grund för HBTQ-personers särskilda utsatthet.

2. UPPDRAGETS GENOMFÖRANDE

Jämställdhetsmyndigheten har under 2019 fokuserat på att organisera HBTQ-uppdraget och lägga grunden för operativa insatser planerade för 2020.

2.1. PLANERADE INSATSER 2020

Jämställdhetsmyndigheten konstaterade 2018 att det finns beröringspunkter mellan arbetet för jämställdhet och arbetet för HBTQ-personers rättigheter och möjligheter. De förenas exempelvis i gemensamma syften att motverka destruktiva normer och utjämna makt kopplat till kön. En myndighetsövergripande handlingsplan har tagits fram gemensamt för uppdraget att jämställdhetsintegrera myndigheten⁴ och det HBTQ-strategiska regeringsuppdraget i syfte att kunna dra organisatoriska fördelar av de båda uppdragen. Samtliga avdelningar på myndigheten har utifrån handlingsplanen identifierat aktiviteter som de avser genomföra under 2020, för att stärka HBTQ-personers rättigheter i avdelningarnas ordinarie verksamhet.

2.1.1. Förbättrade rutiner och särskilda åtgärder

Planerade insatser för 2020 består dels av åtgärder kopplade till förbättring av rutiner och processer i löpande arbete, dels av särskilda åtgärder. Åtgärder kopplade till förbättring av rutiner och processer innefattar för Jämställdhetsmyndighetens arbete under 2020 bland annat att:

- Stärka ett HBTQ-perspektiv i remiss- och rapportrutiner
- Säkerställa ett HBTQ-inkluderande språk i myndighetens kommunikationsarbete när det är relevant

Särskilda åtgärder kan innebära att tillsammans med HBTQ-strategiska nätverk skapa gemensam syn på hur begrepp och kategoriseringar kopplat till kön förstås. Utifrån behov av ökad kunskap och kompetens om HBTQ-frågor inom jämställdhetsarbete planerar Jämställdhetsmyndigheten att se över möjligheten för såväl interna som externa utbildningsinsatser i samverkan med andra relevanta myndigheter och aktörer.

⁴ Jämställdhetsmyndighetens uppdrag om jämställdhetsintegrering SFS 2017:937 § 5

2.2. GENOMFÖRDA INSATSER 2019

Under 2019 har fokus lagts på organisering och planering av HBTQ-uppdraget.⁵

2.2.1. Samverkan

Jämställdhetsmyndigheten har under 2019 deltagit i myndighetsövergripande nätverk där samtliga HBTQ-strategiska myndigheter ingår.

Jämställdhetsmyndigheten har även medverkat i sakråd om fortsatt dialog kring arbetet med att ta fram en nationell handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter för HBTQ-personer. Under West Pride-evenemanget i Göteborg anordnade myndigheten ett seminarium med syfte att inhämta synpunkter om implementering av HBTQ-arbete från allmänheten, samt medverkade i evenemangets Pride-parad.

2.2.2. Kompetenshöjande insatser

Under 2019 genomförde avdelningar på myndigheten seminarium med syfte att identifiera avdelningsspecifika utvecklingsbehov inom HBTQ-uppdraget. Under en myndighetsövergripande heldag för verksamhetsplanering diskuterades HBTQ-arbetet på myndigheten. Både seminarier och planeringsdagen har i sig utgjort kompetenshöjande insatser, men även legat till grund för fortsatt planering av HBTQ-arbetet.

Myndigheten har infört som rutin att alla nyanställda går en introducerande webbutbildning om normer, HBTQ-begrepp, lagar och icke-diskriminerande bemötande.

2.2.3. Analys och stödverksamhet

Utifrån styrning av HBTQ-uppdraget ska rapporter som skrivs av Jämställdhetsmyndigheten inbegripa ett HBTQ-perspektiv när det är relevant. I analyser ska även Jämställdhetsmyndigheten enligt instruktion (SFS 2017:937) § 6 beakta fler maktordningar än kön när detta bidrar till bättre prioriteringar och större träffsäkerhet i jämställdhetsarbetet.

⁵ Arbetet med HBTQ-uppdraget har försenats till följd av att riksdagen i december 2018 fattade beslutet att avveckla myndigheten, och uppdraget i regleringsbrevet för 2019 blev därmed att förbereda för avveckling (dnr S2018/06064/RS).

I flera rapporter har HBTQ-personers livsvillkor särskilt belysts under 2019, exempelvis i rapporten ”Jämställdhetsintegrering i utveckling”⁶ där stressrelaterad ohälsa hos bland annat HBTQ-personer lyfts som ett eventuellt framtida samverkansområde inom jämställdhetsintegrering.

Jämställdhetsmyndighetens arbetsgrupp för indikatorer arbetar med frågor kring insamling och bearbetning av data. I detta arbete är HBTQ-perspektivet en viktig del. Arbetet innefattar även dialog med SCB i deras arbete med att ta fram ett stöd för hur offentliga aktörer kan inkludera binära och icke-binära personer i enkäter och undersökningar.

Stödverksamheten beaktar hur lärosäten och myndigheter förhåller sig till uppdrag om jämställdhetsintegrering och HBTQ-uppdrag. Nätverksträffar och utbildningar med fokus på jämställdhetsintegrering för aktörerna belyser HBTQ-personers levnadsvillkor och HBTQ-arbetets organisering, delvis som ett resultat av uppdraget.

⁶ Jämställdhetsmyndigheten 2019: 10

3. REDOVISNING AV MEDEL

Ekonomisk redogörelse görs till Kammarkollegiet.

3.1. BUDGETÅRET 2019

Nedanstående tabell visar hur bidraget använts under året.

Erhållna bidrag (SEK)	666 tkr
Lönekostnader	-82 tkr
Övriga driftskostnader	-28 tkr
Summa kostnader	- 109 tkr
Att återbetala	557 tkr

Box 73, 424 22 Angered
Besöksadress: Angereds torg 9
Tel: 031-392 90 00
www.jamstalldhetsmyndigheten.se

**JÄMSTÄLLDHETS
MYNDIGHETEN**